

HÅLLBARHET

Detta är en sammanställning av de hållbarhetskrav och villkor som har ställts i upphandlingen av:

Dryckesautomater 2022

Nivå av hållbarhet

Hållbarhetskrav Ja Nej

Hållbart ramavtal¹ Ja Nej

Hållbart alternativ² Ja Nej

- Återbrukade kaffeautomater erbjuds på ramavtalet (avtalsområde 2 och 3).
- Alla automater ska kunna tillgänglighetsanpassas avseende höjd m.m.
- Synanpassade kaffeautomater kan köpas som option inom avtalsområde 1.
- Samtliga varianter av kaffe, te och kakao som erbjuds på ramavtalet är ekologiska (EU-lövet eller KRAV) och/eller märkta med Fairtrade och/eller The Rainforest Alliance.
- Flera dubbelcertifierade alternativ erbjuds.
- Ekologiska och/eller Fairtrade-alternativ erbjuds även för mjölk, mjölkpulver och bitsocker.

---

¹ Med hållbart ramavtal menas ett ramavtal som är fokuserat på en hållbar lösning. Det kan vara en design/prestanda/funktion där ett helhetsperspektiv har antagits ur hållbarhetssynpunkt. Antingen kan det gälla en mer hållbar lösning än den konventionella lösningen på marknaden, eller så omfattar ramavtalet enbart den hållbara delen av den etablerade marknaden, t.ex. elbilar.

² Med hållbart alternativ menas ett ramavtal där det finns varor i varukatalogen/webbutiken/varulistan som är markerade som särskilt hållbara. Det kan t.ex. vara miljömärkning enligt Svanen, energimärkning, Fairtrade-märkning eller Upphandlingsmyndighetens kriterier för giftfri förskola. Tanken är att det ska vara lätt för kunden att hitta de hållbara alternativen på ramavtalet.

SAMMANFATTNING HÅLLBARHETSNYTTOR

Genom våra kravställningar i upphandlingen uppnås följande hållbarhetsnyttor:

Tillgänglighet och samtliga användares behov

- På ramavtalet kan du köpa automater anpassade för synskadade och fysiskt funktionsnedsatta personer.

Hållbara leveranskedjor

- Leverantören ska fullgöra ramavtalet i enlighet med villkor för mänskliga rättigheter, arbetares rättigheter, miljöskydd och antikorrupcion.
- På ramavtalet kan du avropa livsmedel med Fairtrade-märkning.

Cirkulär ekonomi

- På ramavtalet kan du avropa hyrlösningar (avtalsområde 1A-1B)
- På ramavtalet kan du avropa återbrukade kaffeautomater (avtalsområde 2 och 3)
- Leverantören erbjuder tjänster för service och reparation av automaterna.

Klimatpåverkan

- Samtliga kaffeautomater ska ha energisparfunktion som aktiveras vid leverans av automaterna.
- Kaffeautomaterna ska vara energieffektiva och uppfylla energiklass A i "The European Vending Association Energy Measurement Protocol" (EVA-EMP).
- Leverantören ska bedriva ett systematiskt arbete för att minska klimatpåverkan från transporter inom uppdragen.
- Leverantören ska rapportera leveransernas koldioxidutsläpp till kund.
- Småorderavgift bidrar till färre transporter.

Naturresurser, biologisk mångfald och ekosystem

- Samtliga varianter av kaffe, te och kakao som erbjuds på ramavtalet är ekologiska (EU-lövet eller KRAV) och/eller märkta med Fairtrade och/eller The Rainforest Alliance.
- Flera dubbelcertifierade alternativ erbjuds.
- Ekologiska och/eller Fairtrade-alternativ erbjuds för mjölk, mjölkpulver och bitsocker.

- Vegetabilisk gräddersättning/ whitener för kaffeautomat får inte innehålla palmolja.
- Muggar och rörpinnar ska vara tillverkade av förnybar råvara.

Miljö- och hälsoskadliga ämnen

- De kemiska produkter som används vid rengöring av kaffeautomaterna ska inte vara allergiframkallande eller farliga för vattenmiljön.

Systematiskt miljöarbete

- Leverantören ska bedriva ett systematiskt miljöarbete.

DE GLOBALA MÅLEN

Ramavtalet bidrar till mål 12 (Hållbar konsumtion och produktion) i Agenda 2030, då det syftar till att minska miljö- och klimatpåverkan från kaffeautomater och erbjuder hållbarhetsmärkta livsmedel.

Krav och villkor i upphandlingen bidrar till att uppnå mål 2, 3, 6, 7, 8, 10, 12, 13, 14, 15 och 16.

HÅLLBARHETSHÄNSYN

Nedan är en sammanställning av de hållbarhetshänsyn som tagits i upphandlingen och hur vi resonerat kring respektive hänsyn. Du kan även se kravformuleringarna.

BARNS RÄTT I UPPHANDLING³

Ja Nej

Motivering: Analys genomfördes inte vid tillfället för upphandling.

ARBETSRÄTTSLIGA VILLKOR ENLIGT KOLLEKTIVAVTAL⁴

Ja Nej

Motivering: Inte relevant då inga betydande risker har konstaterats för löner, semester och arbetstid.

ARBETSMILJÖ⁵

Ja Nej

Motivering: Analys genomfördes inte vid tillfället för upphandling.

SYSSELSÄTTNINGSFRÄMJANDE ÅTGÄRDER⁶

Ja Nej

Motivering: Inte relevant då arbetsuppgifterna kräver utbildning.

---

³ Inköpscentralen är inte skyldig att efterleva barnkonventionen, såvida vi inte agerar ombud åt en upphandlande myndighet som har sådan skyldighet genom delegerat ansvar från staten. Inköpscentralen tar dock ändå i beaktande barns rätt, bl.a. genom krav på varan eller tjänsten om den riktar sig till barn (t.ex. vad gäller kemikalier) eller genom krav på att leverantören ska utföra tjänsten med beaktande av barnets bästa. Inköpscentralen kan också inhämta barns åsikter även om vi inte är skyldiga att göra det. Vi bygger också in möjligheter för kunder att ta hänsyn till individuella barns åsikter, om avropen gäller en fråga som rör barn.

⁴ Inköpscentralen är skyldig att ställa arbetsrättsliga villkor enligt kollektivavtal (lön, semester och arbetstid) om summan av upphandlingen är högre än tröskelvärdet och det anses behövligt.

⁵ Inköpscentralen ställer krav på arbetsmiljö, t.ex. genom krav på systematiskt arbetsmiljöarbete, om arbetsmiljöriskerna är höga. Kraven kan gälla både fysiska, psykologiska och sociala förhållanden. Kraven kan också gälla utformning av arbetsplatser och arbetsutrustning.

⁶ Inköpscentralen öppnar i de fall det är lämpligt med tanke på upphandlingsföremålet och avtalets längd upp för våra kunder att föra dialog med leverantörer om sysselsättningsfrämjande åtgärder för grupper som står långt från arbetsmarknaden, t.ex. utrikes födda, nyanlända, personer med funktionsnedsättning, personer som saknar avslutad gymnasieutbildning, äldre eller långtidsarbetslösa.

LIKA RÄTTIGHETER OCH MÖJLIGHETER⁷

Ja Nej

Motivering: Analys genomfördes inte vid tillfället för upphandling.

TILLGÄNGLIGHET OCH SAMTLIGA ANVÄNDARES BEHOV⁸

Ja Nej

Motivering: Vi har ställt krav på att automater ska kunna anpassas för synskadade och fysiskt funktionsnedsatta personer.

Gemensamma krav, alla anbudsområden

Personer med begränsad räckvidd såsom rullstolsburna, ska kunna nå funktioner genom att leverantören höjdanpassar automater eller underskåp.

Knappar

Krav på varan, gemensamma krav anbudsområde 1-2, 3

Display eller knappar och text ska vara tydliga, enkla att avläsa och på svenska eller vedertagna uttryck för drycker (t.ex. café latte).

Option, synanpassade kaffeautomater

Krav på varan, anbudsområde 1

[...] Automaterna bör ha högst 4 tillvalsknappar, så att punktskrift kan fästas bredvid varje funktionsknapp. Det ska vara tydligt/klargjort, vilken knapp man ska trycka på.

Automaterna ska kunna förses med punktskrift.

Automaterna ska vara intuitiva, med grafiska symboler, och bra kontrast mellan grafisk symbol och bakgrund. Det ska vara oerhört tydligt var muggarna ska placeras, genom t.ex. kännbar markering.

Den Stora automaten bör vara helautomatisk, så att pappersbägare placeras automatiskt på avsedd plats.

Samtliga automater bör ha valmöjligheten hett vatten.

---

⁷ Inköpscentralens krav på lika rättigheter och möjligheter utifrån diskrimineringslagens sju diskrimineringsgrunder kan ta sikte på både leverantörer som arbetsgivare och leverantörers bemötande av allmänheten eller personal inom avropande myndigheter. Kraven kan också svara mot olika gruppers behov och villkor, t.ex. kläder i storlekar för både storvuxna och småvuxna, kvinnor och män.

⁸ Inköpscentralen är skyldig att ställa tillgänglighetskrav om summan av upphandlingen är högre än tröskelvärdet, det som ska upphandlas ska användas av fysiska personer och det inte finns några särskilda skäl att inte ställa krav. En nedsättning av funktionsförmåga kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och kan handla om nedsatt rörelseförmåga, syn, hörsel, röst- och talfunktion, kognitiv förmåga, besvär i andningsorgan, allergier eller överkänslighet, eller andra nedsättningar och variationer i funktionsförmåga.

HÅLLBARA LEVERANSKEDJOR⁹

Ja Nej

Motivering: Vi har ställt villkor om mänskliga rättigheter, arbetares rättigheter, miljöskydd och antikorrupcion.

Hållbara leveranskedjor

Ramavtalsvillkor

De grundläggande villkoren

Leverantören ska under hela ramavtalets löptid tillämpa villkoren enligt det här avsnittet. Ramavtalet ska fullgöras enligt följande grundläggande villkor för hållbara leveranskedjor:

- FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna;
- ILO:s åtta kärnkonventioner om tvångsarbete, barnarbete, diskriminering och föreningsfrihet samt organisationsrätt (nr 29, 87, 98, 100, 105, 111, 138 och 182);
- FN:s barnkonvention, artikel 32; den arbetsrättslagstiftning, inklusive bestämmelser om lön, arbetstid, ledighet och socialförsäkringsskydd, som gäller i landet där arbetet utförs;
- det arbetarskydd och den arbetsmiljölagstiftning som gäller i landet där arbetet utförs;
- den miljöskyddslagstiftning som gäller i landet där arbetet utförs, och
- FN:s konvention mot korrupcion.

Om internationella bestämmelser ger ett starkare skydd för den enskilde än nationell lagstiftning, ska leverantören vidta skäligen åtgärder för att följa de internationella bestämmelserna.

Åtagandet gäller för all verksamhet med anknytning till ramavtalets utförande.

Leverantören ska enligt avsnittet "Policy och rutiner" i denna punkt, säkerställa att de grundläggande villkoren uppfylls av anlitade underleverantörer i alla led. Leverantören ska också säkerställa att dessa underleverantörer medverkar vid uppföljning enligt vad som anges i avsnittet "Uppföljning" i denna punkt.

Policy och rutiner

För att uppfylla åtagandet enligt avsnittet "De grundläggande villkoren" ovan, ska leverantören vidta åtgärder för att förebygga och hantera eventuella avvikelser från de grundläggande villkoren enligt a) - f) nedan. Åtgärderna ska vara dokumenterade och tillämpas löpande under hela avtalstiden i den egna verksamheten och hos underleverantörer i alla led.

Leverantören ska vid avtalsstart:

---

⁹ Inköpscentralen är skyldig att ställa arbetsrättsliga villkor enligt ILO:s kärnkonventioner om summan av upphandlingen är högre än tröskelvärdet och det anses behövt. Inköpscentralens krav om hållbara leveranskedjor täcker dock mänskliga rättigheter, arbetares rättigheter, miljöskydd och affärsetik. Kraven kan också utökas med specifika krav för t.ex. rättvis handel eller konfliktmineraler.

- a) ha antagit allmänt tillgänglig policy, beslutad av högsta ledningen, som innefattar ett åtagande att respektera de grundläggande villkoren;
- b) ha antagit rutiner för att vidareförmedla åtagandet att respektera de grundläggande villkoren i den egna verksamheten och i leveranskedjan;
- c) ha utsett ansvarig på ledningsnivå som ansvarar för efterlevnad av de grundläggande villkoren;
- d) ha antagit rutiner för att regelbundet genomföra riskanalyser, dvs. identifiera och prioritera aktuella och potentiella risker för brister i efterlevnaden av de grundläggande villkoren, innefattande en kartläggning av leveranskedjan med särskild hänsyn till högriskverksamheter;
- e) ha antagit rutiner för att regelbundet följa upp efterlevnad av de grundläggande villkoren, och ha antagit rutiner för att omedelbart vidta åtgärder för att förhindra och begränsa brister i efterlevnaden av de grundläggande villkoren samt för att vidta rättelse vid identifierade brister.

Åtgärderna ska vidtas enligt FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter eller motsvarande.

Uppföljning

Inköpscentralen har rätt att följa upp att leverantören fullföljer sina åtaganden enligt denna punkt. Uppföljningen kan komma att ske i olika steg; egenrapportering enligt vad som beskrivs i avsnittet nedan och revision enligt ramavtalets punkt "Uppföljning och insyn".

Egenrapportering

På begäran av inköpscentralen ska leverantören, inom sex (6) veckor, eller annan tid som inköpscentralen anger, från det att begäran mottogs, skriftligen redovisa hur de grundläggande villkoren efterlevs. Redovisningen ska lämnas i inköpscentralens formulär för egenrapportering eller enligt inköpscentralens anvisningar.

HÅLLBARA INVESTERINGAR¹⁰

Ja   Nej

Motivering: Inte relevant då upphandlingsföremålet inte omfattar investeringar.

CIRKULÄR EKONOMI¹¹

---

¹⁰ Inköpscentralen kräv på hållbara investeringar omfattar bland annat Principles for Responsible Investment, rapportering enligt upplysningsförordningen, andel investeringar som omfattas av taxonomiförordningen, exkludering av företag utifrån hållbarhetskriterier, användande av ägarinflytande, andel räntetillgångar som är gröna obligationer och tillgångsportföljens koldioxidavtryck.

¹¹ Inköpscentralen har ett särskilt fokus på cirkulär ekonomi då behovet är stort av att snabbt få till cirkulära materialflöden och ett minskat fotavtryck från de varor som upphandlas. Kraven syftar bland annat till återanvändning, reparation, renovering, återtillverkning, delning, förlängd livslängd, modularisering, förlängd garantitid, ökat innehåll av återvunnet material samt materialmärkning.

Ja Nej

Motivering: På ramavtalet kan du avropa hyrlösningar (avtalsområde 1) eller återbrukade kaffeautomater (anbudsområde 2). För liquidautomater (avtalsområde 3) får automaten vara såväl ny som återbrukad. För vattenautomater (avtalsområde 4) får leverantören hyra ut återbrukade automater till 85 procent av priset för nya. Leverantören erbjuder tjänster för service och reparation av automaterna. Flergångsfilter ska användas i kaffeautomaterna.

Automater - Generella krav

Krav på varan, gemensamma krav anbudsområde 1-2

[...] Kaffefiltret ska vara ett flergångsfilter med filter av rostfritt stål eller annat likvärdigt material för flergångsbruk. [...]

Teknisk service, avhjälpande

Krav på tjänst, anbudsområde 1-2

Teknisk service avhjälpande, innefattar:

- Felsökning
- reparation
- tillhandahålla reservdelar
- funktionskontroll övriga åtgärder för att automaten ska fungera enligt föreskrifter för automaten och anpassade till de möjliga justeringar som upphandlande myndighet efterfrågar.

Efter utförd teknisk service ska följesedel/rapport (t.ex. digitalt) lämnas till upphandlande myndighet och som minst innehålla:

- vem som utfört servicen
- datum och tidsåtgång för när servicen gjordes
- vad som gjordes vid servicen

I det fall avhjälpande teknisk service utförts, innebär det inte att leverantören kan hoppa över nästa planerade förebyggande teknisk service, vilken ska utföras enligt plan.

KLIMATPÅVERKAN¹²

Ja Nej

Motivering: Vi har ställt krav på energieffektivitet och energisparfunktion för samtliga kaffeautomater. Energianvändningen beaktades även i utvärderingen på avtalsområde 1 genom en kostnadskalkyl där energianvändningen blev en del av kostnaden. Leverantörerna ska bedriva ett systematiskt arbete för att minska klimatpåverkan från transporter inom uppdragen. Krav på småorderavgift bidrar till färre transporter.

---

¹² Inköpscentralen har som ambition att ställa drivande klimatkrav som möjliggör för upphandlande myndigheter att uppfylla sina klimatmål. En viktig del i arbetet är att analysera var i varan/tjänstens livscykel störst klimatpåverkan sker och inrikta kraven på detta. Klimatpåverkan kan exempelvis bero på utsläpp av växthusgaser, energi- eller bränsleanvändning och materialval. Inköpscentralen har också ett särskilt fokus på fossilfria transporter, då området är mycket viktigt för att klimatmålen ska kunna nås.

Energisparfunktion

Krav på varan, anbudsområde 1-2, 3

Samtliga kaffeautomater ska vara utrustade med funktion för att sänka vattentemperaturen under vissa tider, och ha s.k. intelligent styrning, dvs. att den styr energisparfunktionen efter användarnas beteende.

Energisparfunktionen ska vara aktiverad vid leverans av automaten.

Energiförbrukning

Krav på varan, anbudsområde 1-2

Kaffeautomaterna ska ha max nedanstående energianvändning. Mätningar ska göras enligt EVA-EMP version 3.1b eller senare (The European Vending Association Energy Measurement Protocol):

- Stor modell (mer än 300 koppar/ fyllning): < 190 Wh/liter (motsvarande energiklass A)
- Mellanstor modell (mer än 160 koppar/ fyllning): < 190 Wh/liter (motsvarande energiklass A)
- Liten modell (mer än 80 koppar/ fyllning): < 140 Wh/liter (motsvarande energiklass A)

Som bevis för att kaffeautomaten klarar kraven för maximal energiförbrukning ska leverantören på begäran ge in testrapport enligt EVA-EMP tidigast version 3.1b eller likvärdig. Med likvärdig menas en testrapport där tester har gjorts på samma sätt som EVA-EMP-protokollet beskriver, samt att resultatet redovisas på samma sätt som i Appendix B i EVA-AMP protokollet för respektive automat.

Transportkrav - Minskad klimatpåverkan från transporter inom uppdragen

Ramavtalsvillkor

Leverantören ska senast vid avtalsstart ha ett policyåtagande samt rutiner som syftar till att transporter inom uppdragen sker med lägsta möjliga klimatpåverkan. Åtagande och rutiner ska minst omfatta de transporter som sker inom uppdragen och inom avtalsperioden, men kan även gälla generellt för leverantörens samtliga transporter.

Policyåtagande och rutiner ska minst inkludera följande:

- a) Policyåtagande: Policy som är antagen av ledningen och innehåller åtagande, mål och handlingsplan i linje med Sveriges målsättningar om att minska klimatpåverkan från inrikes transporter med minst 70 procent till år 2030 (jämfört med 2010). Policyåtagandet ska även omfatta inköspolicy vid anskaffning av nya fordon om leverantören har en egen fordonsflotta samt vid leasing. Policyåtagandet kan vara del av ett miljöledningssystem. Policyåtagandet ska minst omfatta de transporter som sker inom Sverige och ska omfatta både egna och anlitate underleverantörers transporttjänster. Leverantören ska vidare kunna redogöra för sina möjligheter att påverka transporter till Sverige. Om leverantören bedömer att de har möjlighet att påverka internationella transporter ska detta ingå i policyåtagandet.
- b) Rutiner för att minimera transporter: Rutiner som syftar till att minimera transporterna kan exempelvis vara rutiner för ruttplanering, samordning av transporter, optimering av fordonens fyllnadsgrad, arbete med att minska packmaterial, uppföljning av chaufförernas körsätt, dialog med upphandlande myndighet om leveransfönster eller annan rutin som syftar till att minska och optimera transporterna. Rutinerna ska minst omfatta de transporter som sker inom Sverige. Krav som ställts på anlitate underleverantörer för transporttjänster kan även beskrivas här.

- c) Rutiner för rapportering av koldioxidutsläpp: Senast 12 månader efter avtalsstart ska rapportering av koldioxidutsläpp från transporter relaterade till uppdragen vid begäran redovisas till upphandlande myndighet.

Åtaganden och rutiner enligt punkt a-c ska vidareförmedlas av leverantören i leveranskedjan.

Styrkande av krav på minskad klimatpåverkan från transporter inom uppdragen

Från och med avtalsstart ska leverantören, på inköpscentralens begäran, uppvisa skriftligt policyåtagande och rutiner enligt punkt a och b ovan. Inköpscentralen kan komma att följa upp samtliga punkter i kravet under ramavtalstiden. På punkt b ska leverantören kunna redogöra för vilka åtgärder för att minimera transporter som de arbetar med samt vilka klimatvinster det förväntas resultera i.

Senast 12 månader efter avtalsstart ska rapportering av koldioxidutsläpp från transporter relaterade till uppdragen (punkt c ovan) vid begäran, till självkostnadspris, ges till upphandlande myndighet. Rapporteringen ska visa på de totala utsläppen av koldioxid (kg CO₂-ekvivalenter WTW) för UM:s leveranser under deras valda tidsintervall. Enbart leveranser som skett efter 12 månader behöver redovisas. Procentandel fossilt respektive förnybart bränsle ska framgå. Statistiken ska i första hand baseras på verklig data och i andra hand på schablonvärden för genomsnittligt koldioxidutsläpp för den fordonsflotta eller nätverk av fordon som använts. För beräkning kan standard SS-EN 16258:2012 (Metoder för beräkning och rapportering av energiförbrukning och utsläpp av växthusgaser inom transportsektorn, gods- och passagerartransporter) eller likvärdig beräkningsmetod tillämpas.

Rapportering ska levereras inom 30 arbetsdagar från det att upphandlande myndighet inkommit med skriftlig förfrågan. Leverantören ska meddela myndigheten om självkostnadspriset, som ska godkännas av myndigheten, innan framtagandet av statistik påbörjas.

Transportkrav - Minskad klimatpåverkan från transporter inom uppdragen

Kontraktsvillkor

Leverantören ska under kontraktstiden ha policy, mål, handlingsplan och rutiner som beskriver hur transport av produkter sker med lägsta möjliga klimatpåverkan enligt avsnitt "Minskad klimatpåverkan från transporter inom uppdragen" i ramavtalet. Upphandlande myndighet kan begära dokumentation som styrker att a-c i det aktuella avsnittet uppfylls under kontraktstiden.

Rapportering av koldioxidutsläpp

Från och med 12 månader efter avtalsstart ska rapportering av koldioxidutsläpp från transporter relaterade till uppdragen kunna tas fram per kunduppdrag, till självkostnadspris. Rapporteringen ska visa på de totala utsläppen av koldioxid (kg CO₂-ekvivalenter WTW) för UM:s leveranser under deras valda tidsintervall. Procentandel fossilt respektive förnybart bränsle ska framgå. Statistiken ska i första hand baseras på verklig data och i andra hand på schablonvärden för genomsnittligt koldioxidutsläpp för den fordonsflotta eller nätverk av fordon som använts. För beräkning kan standard SS-EN 16258:2012 (Metoder för beräkning och rapportering av energiförbrukning och utsläpp av växthusgaser inom transportsektorn, gods- och passagerartransporter) eller likvärdig beräkningsmetod tillämpas.

Rapportering ska levereras inom 30 arbetsdagar från det att upphandlande myndighet inkommit med skriftlig förfrågan. Leverantören ska meddela upphandlande myndighet om självkostnadspriset, som ska godkännas av myndigheten innan framtagandet av statistik påbörjas.

Småorderavgift

Kontraktsvillkor

Vid kompletterande beställningar vid sidan om ordinarie rutt (se punkt 3.3.3.1.4 Leverans av kaffe, te och insatsvaror), vars belopp understiger 1000 kr exklusive mervärdesskatt, utgår 500 kr i debiteringsavgift per beställning.

NATURRESURSER, BIOLOGISK MÅNGFALD OCH EKOSYSTEM¹³

Ja Nej

Motivering: Vi har ställt krav på att samtliga varianter av kaffe, te och kakao som erbjuds på ramavtalet ska vara ekologiska (EU-lövet eller KRAV) och/eller märkta med Fairtrade och/eller The Rainforest Alliance. Flera dubbelcertifierade alternativ erbjuds. Ekologiska och/eller Fairtrade-alternativ erbjuds för mjölk, mjölkpulver och bitsocker. Muggar och rörpinnar ska vara tillverkade av förnybar råvara. Vegetabilisk gräddersättning/whitener för kaffeautomat får inte innehålla palmolja.

Hållbara livsmedel

Krav på varan, gemensamma krav avtalsområde 1-3

Kravställningen för livsmedel följer Upphandlingsmyndighetens kriterier, och för samtliga märkningar får likvärdig märkning offereras:

1. Ekologiskt: EU-lövet eller KRAV
2. Socialt ansvarsfull odling och rättvis handel: Fairtrade
3. Socialt ansvarsfull odling: The Rainforest Alliance eller Fairtrade
4. Dubbelcertifiering 1: EU-lövet eller KRAV, samt The Rainforest Alliance
5. Dubbelcertifiering 2: EU-lövet eller KRAV, samt Fairtrade

Till förtydligande av ovanstående, så är The Rainforest Alliance inte likvärdigt med Fairtrade.

Övriga miljökrav

Muggar och rörpinnar ska vara tillverkade av förnybar råvara. Med förnybart avses material eller råvaror som kommer från biobaserade källor som återskapas i minst samma takt som de förbrukas. Exempel på förnybara råvaror/material är trä, stärkelse och cellulosa. För muggar får maximalt 10 viktsprocent av materialet bestå av icke-förnybar råvara.

MILJÖ- OCH HÄLSOSKADLIGA ÄMNEN¹⁴

Ja Nej

¹³ Inköpscentralen har som ambition att säkerställa ett hållbart nyttjande av naturresurser och ekosystem, t.ex. krav på markanvändning, nyttjande av vattenresurser och bekämpningsmedel samt läckage av näringsämnen.

¹⁴ Inköpscentralen har som ambition att minska risken för exponering av miljö- och hälsoskadliga ämnen i upphandlade varor. Genom de krav vi ställer begränsar vi innehållet av bland annat ftalater (mjukgörare), färgämnen, flamskyddsmedel, flyktiga organiska eller högfluorerande ämnen samt ämnen på EU:s kandidatlista. Kraven syftar också till att minimera utsläpp och emission av miljö- och hälsoskadliga ämnen, som exempelvis formaldehyd från möbler eller kväve- & svaveloxider, partiklar och marknära ozon från fordon.

Motivering: Vi har ställt krav på att de kemiska produkter som används vid rengöring av kaffeautomaterna inte ska vara allergiframkallande eller farliga för vattenmiljön.

Kemikalier för rengöring och löpande underhåll

Krav på varan, gemensamma krav, avtalsområde 1-3

De kemisk-tekniska produkter som leverantören använder vid rengöring av kaffeautomaterna eller uppmanar upphandlande myndighet att använda för rengöring eller löpande underhåll av automaterna, ska uppfylla Upphandlingsmyndighetens kriterier för rengöring och löpande underhåll av dryckes- och varuautomater, se nedan:

Sensibiliserande (allergiframkallande) produkt

Produkten ska inte vara klassificerad med nedanstående faroklass och faroangivelser enligt förordning (EG) nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar (CLP-förordningen), varken i EU-harmoniserad klassificering (enligt bilaga VI i CLP-förordningen) eller vid självklassificering.

Produkten ska inte heller omfattas av krav på märkning med texten "Innehåller (namnet på det sensibiliserande ämnet). Kan orsaka en allergisk reaktion" (EUH208) enligt förordning (EG) nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar (CLP-förordningen).

Klassificering enligt förordning (EG) nr 1272/2008

Faroklass: Luftvägs- eller hudsensibilisering

Faroangivelse: H317, H334

Undantag: Produkter där märkningen med EUH 208 beror på klassificeringen av de ingående enzymerna.

Produktens miljöfarlighet

Produkten ska inte vara klassificerad med nedanstående faroklasser och faroangivelser enligt förordning (EG) nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar (CLP-förordningen), varken i EU-harmoniserad klassificering (enligt bilaga VI i CLP-förordningen) eller vid självklassificering.

Klassificering enligt förordning (EG) nr 1272/2008

Faroklass	Faroangivelse
Farlig för vattenmiljön - akut fara (kategori 1)	H400
Farlig för vattenmiljön - fara för skadliga långtidseffekter (kategori 1-4)	H410, H411, H412, H413

Undantag:

- Perättiksyra (CAS-nr 79-21-0) i produkter som används vid professionell tvätt.
- Produkter som klassificeras som miljöfarliga med enbart faroangivelse H400 undantas under följande förutsättningar:
  - Produkten ingår i ett slutet system (slutet system avser ett system där en högkoncentrerad produkt automatiskt doseras för att undvika att användaren kommer i kontakt med produkten), samt

- Produkten späds ut till en koncentration under klassificeringsgränsen för H400 vid användningstillfället.

SYSTEMATISKT MILJÖARBETE¹⁵

Ja   Nej

Motivering: Vi har ställt villkor på systematiskt miljöarbete då utförandet av kontraktet har ansetts ha betydande miljöpåverkan.

Systematiskt miljöarbete

Ramavtalsvillkor

Leverantören ska vid avtalsstart och under hela avtalsperioden bedriva ett systematiskt och dokumenterat miljöarbete som är öppet för granskning av inköpscentralen eller inköpscentralens ombud.

Miljöarbetet ska minst omfatta för avtalsföremålen relevanta delar av verksamheten. Dokumentation som visar att ett systematiskt miljöarbete bedrivs ska finnas tillgänglig för granskning under hela avtalstiden och minst innehålla:

- a) en miljöpolicy som är antagen av ledningen och som innehåller åtagande om miljöhänsyn, lagefterlevnad och ständig förbättring;
- b) en miljöutredning - redovisning och prioritering av verksamhetens betydande miljöaspekter och miljörisker (som inte är äldre än 5 år);
- c) mål och handlingsplaner för verksamhetens betydande miljöaspekter och risker, inklusive ansvarsfördelade och tidsbestämda aktiviteter för att minska negativ miljöpåverkan samt en årlig uppföljning, och
- d) en rutin för hur inköpscentralens produktspecifika miljökrav efterlevs och vidareförmedlas i leveranskedjan (ex. ingående kemikalier och material i produkten).

Inköpscentralen eller dess ombud har rätt att begära redovisning av hur villkoren är uppfyllda. Uppföljning sker genom granskning av leverantörens dokumentation. Redovisningen av dokumentation ska följa inköpscentralens eller ombudets anvisningar och lämnas inom en vecka eller den senare tidpunkt som den inköpscentralen eller ombudet anger. Dokumentation avseende ledningssystemet ska uppfylla följande krav:

1. dokument i ledningssystemet ska vara märkta med datum och verksamhetens namn och vara giltiga under hela avtalstiden,
2. certifikat eller diplom ska täcka relevanta delar av verksamheten

---

¹⁵ Inköpscentralen ställer krav på att leverantören ska arbeta systematiskt för att förbättra sin organisations miljöpåverkan och bidra till en hållbar utveckling om långtgående miljökrav samtidigt ställs i upphandlingen. Kravet syftar till att säkerställa att leverantören har den kapacitet och de rutiner som krävs för att hantera de ställda miljökraven. Leverantören kan uppfylla kravet genom certifikat såsom ISO 14001, EMAS, FR 2000 och Svensk Miljöbas (+ tillägg) eller beskrivning och verifikation av ett eget system som uppfyller våra krav.

3. mål- och handlingsplan ska omfatta uppföljning av målen alternativt kompletteras med en fristående uppföljning (t.ex. en revisionsrapport), och
4. rutinmässig och regelbunden kontroll ska ske av hur avtalsföremål uppfyller specifika miljökrav t.ex. avseende kemiskt innehåll i produkter.

Inköpscentralen kan komplettera uppföljningen med kontors- och fabriksrevision vid behov.

Om verksamheten är certifierad enligt ISO 14001, EMAS (EC 1221/2009) eller FR2000, bedöms giltigt certifikat verifiera att villkoren i 5.5.1-5.5.3 efterlevs. Om leverantören är diplomerad enligt Svensk Miljöbas bedöms diplom kompletterat med bevis avseende punkt 4 ovan verifiera att dessa villkor efterlevs.

Systematiskt miljöarbete

Kontraktsvillkor

Leverantören ska vid avtalsstart och under hela avtalsperioden bedriva ett systematiskt och dokumenterat miljöarbete, i enlighet med ramavtalets villkor, som är öppet för granskning av den upphandlande myndigheten eller den upphandlande myndighetens ombud.

DJUROMSORG¹⁶

Ja Nej

Motivering: Vi har ställt krav på att ekologiska varianter ska finnas av mjölk.

Vissa fastställda priser

[...] Mjölksprodukter portionsförpackade: Mjölk ekologisk 100% mjölk

Se även prisbilagan.

EKONOMISK BROTTSLIGHET¹⁷

Ja Nej

Motivering: Analys genomfördes inte vid tillfället för upphandling.

---

¹⁶ Inköpscentralen ställer krav på djuromsorg om djurprodukter eller material från djur ingår i varorna på avtalet. Kraven syftar bland annat till att säkerställa goda förhållanden under djurets liv, oavsett produktionsland, samt ansvarsfull antibiotikaanvändning.

¹⁷ Inköpscentralen ställer krav som syftar till att minska förekomsten av ekonomisk brottslighet om riskerna för just detta är höga. Det kan till exempel gälla krav på förebyggande åtgärder mot korruption. Samtidigt kontrollerar vi förekomsten av organiserad brottslighet, bestickning, bedrägeri, penningtvätt eller finansiering av terrorism, terroristbrott eller brott med anknytning till terroristverksamhet och människohandel samt att leverantören har fullgjort sina skyldigheter avseende betalning av skatter eller socialförsäkringsavgifter.

INFORMATIONSSÄKERHET¹⁸

Ja Nej

Motivering: Analys genomfördes inte vid tillfället för upphandling.

ÖVRIGT

Ja Nej

Uppföljning och insyn

Ramavtalsvillkor

Leverantören ska utan kostnad medverka vid inköpscentralens uppföljning av leverantörens åtaganden som grundar sig på ramavtalet. Detta omfattar även åtaganden i kontrakt som ingås med stöd av ramavtalet. Inköpscentralen har rätt att publicera resultat av sådan uppföljning i en revisionsrapport.

Leverantören ska ge inköpscentralen eller ett av inköpscentralen anlitat ombud tillträde till och insyn i sin verksamhet i den utsträckning som krävs för att inköpscentralen ska kunna kontrollera att leverantören lever upp till sina åtaganden. Skyldigheten att ge tillträde och insyn gäller till och med ett år efter det att det sista kontraktet som har tecknats med stöd av ramavtalet har löpt ut.

För uppföljning av de grundläggande villkoren i "Hållbara leveranskedjor", kan inköpscentralen eller inköpscentralens ombud komma att granska tidrapportering, scheman, lönespecifikationer och anställningsavtal. Sådan granskning förutsätter att den är förenlig med dataskyddsförordningen. Inköpscentralen eller ombudet ska ha möjlighet att intervjua arbetstagare som omfattas av dessa villkor.

Särskilt om uppföljning av miljö- och hållbarhetskrav

Ramavtalsvillkor

Vid uppföljning av de miljö- och hållbarhetsrelaterade avtalskraven, har inköpscentralen rätt till vite på 200 kr per påbörjad Arbetsdag om leverantören inte tillhandahåller fullständig och korrekt information i rätt tid. Vitet kan som mest utgå under 45 Arbetsdagar.

---

¹⁸ Inköpscentralen ställer krav på informationssäkerhet utifrån risk. Områden där riskerna är höga omfattar bland annat uppdrag där leverantören hanterar sekretessbelagda uppgifter, uppgifter som är känsliga för organisationen vid utförandet av tjänsten eller känsliga personuppgifter eller andra personuppgifter. Det omfattar också uppdrag där leverantören levererar till samhällsviktig verksamhet, där det finns rättsliga säkerhetskrav (internationella, europeiska, svenska) på varan/tjänsten, upphandling av IT-system, uppdrag där röjande av information kan medföra skada för rikets säkerhet samt uppdrag där informationen omfattas av säkerhetsskyddslagstiftningen.

UPPFÖLJNING

För oss är uppföljning en förutsättning för hållbar upphandling. Därför arbetar vi systematiskt med att följa upp de hållbarhetskrav vi ställer. I de fall vi upptäcker avvikelser från våra krav, eller faktisk negativ påverkan i en leverantörs verksamhet, varor eller tjänster kopplade till vår verksamhet, vidtar vi åtgärder och begär rättelse. Vid grova överträdelser kan vi även använda viten eller häva avtal.

Uppföljning görs genom egenrapportering, dokumentgranskning, enkäter och intervjuer, mätningar och analyser, leverantörmöten, revisioner samt platsbesök.

Läs mer om våra uppföljningar på Addas hemsida.